

Розвинена наука — запорука успішної інтеграції України в європейський простір (З привітання президента НАН України Анатолія Загороднього до Дня науки)

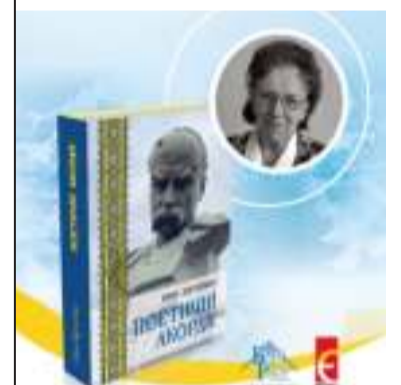

СЬОГОДНІ В НОМЕРІ

Премія молодим ученим: з перервою на війну

Голова Верховної Ради України Руслан Стефанчук: «Історія успіху України має стати історією успіху всього цивілізованого світу».

Ніна Вірченко і формули її життя

До Києва з Сибіру вона їхала тиждень. Тоді, перед пересадкою на Житомир (до поїзда лишилося дві години) і пішла до пам'ятника Шевченку.

Чи вибухне Павлоград від російських ракет?

Павлоградський виконком у своєму телеграмі заявив після обстрілу, що ракетний удар не призведе до екологічної катастрофи.

«У Києві не відчувається війна»

Дописами про Київ, який жирує і не відчуває війни, повняться соціальні мережі. Причому побачити це можна на сторінках людей різного віку, статі, національності й політичних уподобань. І з різних міст та країн, і навіть від самих киян. Відповіді «так от же вчора вночі знову ракети летіли» не переконують опонентів. «Так усі ж позбавали, Київ прикрили, а от туди (назва міста) прилетіло, і там страшні руйнування».

Ось типовий допис: «Побачила сьогодні військового, 21 рік, приїхав на 10 днів (2 дні вже пішло на дорогу), ще додому не доїхав, був проїздом у Києві. Каже, що війни не відчувається, молодь його віку слухає музику, всі втомилася від війни, всі хочуть відпочинку нормального... Мені так боляче було це чути...».

А як саме повинна відчуватися війна в Києві? Мають прилітати С-300, як у Дніпро і Запоріжжя? Треба розгепати якийсь мікрорайон, як Бахмут? Розвісити плака-

ти «У нас війна»? Ходити з суворою обличчям, бажано строем?

...Перед нашими вікнами позавчора закопали окопи, сіють траву. Біля дитячого майданчика їздять паровозик і вже поставили надувний батут. Цвітуть клумби під під'їздами.

...Бійцям 242 окремого батальйону ТрО (це мій бат, я служив у ньому, поки не відправили у відставку через досягнення граничного віку) в урочистій обстановці у Великій залі Київської міської держадміністрації вручили нарешті ордени й медалі, подання на які робилися ще в серпні-вересні минулого року. Нагороди тих, хто вже ніколи не зможе їх надіти, отримували рідні. Дивитися без сліз на це було неможливо. Батальйон формувався переважно з киян.

...У нашому дворі знову паркується камуфляжне потрпане авто, назване за ім'ям власника «Гоша-мобіль». І я полеглошено видихаю: фух, ротація. Зверху на

ньому написано: «Бахмут 1, 2, 3». Сподіваюся колись побачити поруч: «пугін здох».

...Кожна друга розмова біля озера, де весь мікрорайон вигулює дітей, собак і самих себе — то про Одесу, то про Запоріжжя, то про Маріуполь. Ці люди вимушено стали киянами. І так, вони часто розмовляють російською.

...У мене немає знайомих, які нічого не роблять для армії. Напевно, «бульбашка» така. Хоча в них різні погляди на політику, віру і суспільне життя.

...На терасі кав'ярні сидять троє цілком здорових, на перший погляд, мужиків у цивільному, п'ють каву і весело сміються. Кременний русий бородань і чорнявий, теж нівроку, але трохи старший, під'юджують третього. Мене. А ті двоє — це Юра й Андрій. Торік вони 25 лютого разом зі мною прийшли на Іподром по автомати, і ми в одній зміні відстояли не одну ніч на варті на око-

лицях Києва. Потім доля розвела нас по різних підрозділах. Взимку і Юру, і Андрія поранило під Бахмутом, під час атаки орків. Але з бою вони вийти не могли, поки не відбили атаку. Після шпиталю Юра купив снайперську гвинтівку і разом з Андрієм перевівся у спецпризначенці. Їхній новий взвод тепер тренується у лісі в одній з наших областей і чекає відрядження на південь. Чи на схід. Хлопцям дали звільнення на два дні, щоб «нарити» запас набоїв до гвинтівки, бо на складі РАО (ракетно-артилерійського озброєння) бригади таких немає. Патрони, куплені частково за волонтерські, частково за свої, вже лежать у багажнику. Після кав'ярні хлопці перевдягнуться у форму і пойдуть назад у ліс. А я піду писати цей текст про Київ, у якому немає війни.

Олег ЛИСТОПАД,
офіцер ЗСУ у відставці

Війна. Вистояти і перемогти

Продовжуємо хроніку українського спротиву

1 травня. Павлоград міг вибухнути через російську ракетну атаку?

В ніч з 30 квітня на перше травня 2023 року російські ракети влучили в промислове підприємство та інші локації в місті Павлоград на Дніпропетровщині. На місці виникла пожежа, яку ліквідували рятувальники. Також внаслідок обстрілу пошкоджено понад 100 багатоквартирних і приватних будинків, дев'ять закладів освіти та п'ять магазинів. Цей ракетний удар забрав життя двох людей. Ще сорок осіб дістали поранення. Також було побоювання, що ракети влучили у склади Павлоградського хімічного заводу, де могло зберігатися у значних кількостях тверде ракетне паливо. Внаслідок чого могло статися значне хімічне забруднення. Чи були ці побоювання обґрунтованими? *Читайте детально на стор. 7 у розслідуванні «Світу».*

ІПО відпрацювало добре. Крім Павлограда, ракети летіли вночі й в інші міста. Як повідомив у телеграмі Валерій Залузний, близько 02:30 ночі російські окупанти атакували Україну з літаків стратегічної авіації — дев'яти Ту-95 з району Оленегорська (Мурманська обл.) та двох Ту-160 із району Каспійського моря. Загалом було випущено 18 крилатих ракет повітряного базування Х-101/Х-555. Українська ІПО знищила 15 із них.

рашисти луплять по цивільних. Окупанти вдарили по Херсону та області, згоріли приватні будинки. Внаслідок обстрілів Чернігівщини загинула дитина, внаслідок авіаційного удару по Гуляйполку поранено трьох мешканців. Загалом росіяни обстріляли 11 областей, пошкоджені понад 100 будинків.

2 травня. ВРУ офіційно назвала політичний режим у Росії «рашизмом»

Відповідну постанову підтримав 281 народний депутат. За назвою і по суті ця постанова — це заява, яка засуджує ідеологічні засади й суспільні практики росії як тоталітарні та людиноненависницькі.

Заява адресована Організації Об'єднаних Націй, Європейському Парламенту, Парламентській Асамблеї Ради Європи, Парламентській Асамблеї ОБСЄ, Парламентській Асамблеї НАТО, урядом та парламентам іноземних держав із закликом підтримати засудження ідеології, політики та практики рашизму.

Заява має допомогти сформувати єдиний підхід міжнародних інституцій до визначення російської політики.

Національне військове меморіальне кладовище буде у Биківні в Києві. ВРУ підтримала відповідний законопроект 322 голосами. Зараз розробляється проект землеустрою. Комплекс розташується переважно на землях Дарницького лісопаркового господарства поруч із меморіалом «Биківнянські могили».

ВРУ продовжила дію воєнного стану і загальної мобілізації. Вони будуть чинними до 18 серпня. Це було сьоме голосування парламенту за воєнний стан з почат-

ку повномасштабної російської агресії.

В Україні запрацював Єдиний реєстр зниклих безвісти. У ньому будуть зібрані та централізовані дані щодо зниклих безвісти: ПІБ особи, місце й дата народження, сімейний стан, місце проживання, територія, на якій відбулося зникнення, обставини та час зникнення, прикмети особи та інші дані, які сприятимуть розшуку.

Через місяць після внесення відповідної інформації до реєстру рідні зможуть отримати відповідний витяг, який підтверджуватиме статус зниклого. На підставі витягу люди зможуть звернутися до Пенсійного фонду, щоб отримати пенсію по втраті годувальника непрацездатним членам сім'ї.

На сьогодні офіційно підтверджено зникнення за воєнних обставин близько 23 тисяч осіб.

3 травня. Безпілотники налякали кремль

Два невеликих безпілотники вночі вибухнули на дахах московського кремля. Жертв, постраждалих і відсутних руйнувань немає. Ця подія викликала бурю коментарів і версій. Ніхто офіційно не узяв на себе відповідальність.

Офіційний візит Президента України до Фінляндії. Президент України Володимир Зеленський прибув з несподіваним візитом до Фінляндії для участі у Нордично-українському саміті лідерів та низці двосторонніх зустрічей. Мета — обговорити підтримку України в обороні від російської агресії, двосторонні відносини та поточну геополітичну ситуацію.

Чергова атака «шахедів» відбита. Вночі окупанти атакували Україну 26 ударними дронами Shahed-136/131. Силами та засобами Повітряних сил, у взаємодії з протиповітряною обороною інших складових Сил оборони України, знищено 21 ударний БПЛА. Також цієї ночі російські ракети С-300 прилетіли у Запоріжжя і завдали значних руйнувань цивільній інфраструктурі. Вранці російський винищувач ударив бомбами по підприємству на Сумщині.

росія вбила 17 людей у гіпермаркеті в Херсоні. Близько 11.00 рашисти обстріляли єдиний будівельний гіпермаркет, що працює в місті, загинули люди. Загалом в цей день у мирному місті від об-

стрілів росіян загинули 17 осіб, 45 — поранені, серед них двоє дітей.

Мільярд євро на снаряди для ЗСУ. Посли ЄС схвалили рішення про надання допомоги в рамках Європейського фонду миру для підтримки Збройних Сил України у розмірі 1 мільярд євро для спільної закупівлі боєприпасів та ракет. Рішення ухвалювалося вкрай складно й очікувалося ще в середині квітня. Схема спільних закупівель є частиною ширшого плану ЄС передати 1 мільйон артилерійських снарядів і ракет Україні протягом наступних 12 місяців.

Гори, гори ясно. В Краснодарському краї через безпілотник загорілася нафтобаза.

4 травня. Ще одна безсонна ніч

Вночі ворог знову атакував Україну «шахедами» з північного напрямку (Брянська область) та з півдня (східне узбережжя Азовського моря). Окупанти застосували до 24 ударних дронів Shahed-136/131. Цього разу силами та засобами Повітряних сил у взаємодії з протиповітряною обороною інших складових Сил оборони України знищено 18 ударних БПЛА.

Візит Президента України до Нідерландів. Володимир Зеленський здійснив візит до Нідерландів, де зустрівся зі спікеркою Палати представників Верою Бергкамп та очільником Сенату Яном Антоні Бруйном. Він виступив у парламенті Нідерландів на тему «Не буде миру без справедливості для України». Після чого відвідав Міжнародний кримінальний суд у Гаазі, де зустрівся з президентом МКС Пьотром Хофманскі.

У заручниках рашистів — 20 тисяч цивільних. Уповноважений Верховної Ради з прав людини Дмитро Лубінець вважає, що російська федерація тримає більш як 20 тисяч цивільних заручників. Це дані на підставі звернень родичів, чийх рідних та близьких затримали російські військові. Після того, як ми повернемо всі українські території, цифра буде набагато більшою. Омбудсмен зазначив, що в Кординаційному штабі з питань поводження з військовополоненими створена окрема робоча група, яка опікується питаннями цивільних заручників.

Окупанти замінували Запорізьку АЕС. Вибухівку вони розмістили в приміщенні турбінного відділення енергоблока №4. Цю інформацію надали представники МАГАТЕ.

Такі дії загарбників завдають значної шкоди ядерній та радіаційній безпеці ядерних установок, які є на промислово-майданчику ЗАЕС. У разі виникнення аварійної ситуації на ЗАЕС наслідки відчуте не лише Україна. Держінспекція вкотре закликала міжнародну спільноту тиснути на агресора, зокрема, застосувати жорсткі санкції до підприємств атомної галузі РФ та афілійованих з ними осіб.

Бої не вщухають ні на хвилину. У 435 день повномасштабної війни російські війська завдали чергового гібридного удару по низці областей України, на Бахмутському напрямку намагалися наступати до Богданівки й Маркового, на Мар'їнському — поліпшити своє тактичне положення, рашисти завдали 6 ракетних ударів по містах Краматорськ і Запоріжжя, 66 авіаційних ударів, здійснили 33 обстріли з реактивних систем залпового вогню по позиціях наших військ і населених пунктах.

російська армія й далі зосереджує основні зусилля на веденні наступальних дій на Лиманському, Бахмутському та Мар'їнському напрямках — відбито близько 50 атак ворога. Найзапекліші бої тривають за Бахмут і Мар'їнку.

Не може бути. Суд арештував приховані активи Новинського на 10,5 мільярда гривень. Симпатик росії сховав 230 об'єктів нерухомості.

5 травня. Ковід — усе? А от і ні!

Всесвітня організація охорони здоров'я оголосила, що COVID-19 більше не вважається глобальною надзвичайною ситуацією у сфері охорони здоров'я. Але водночас у ВООЗ наголошують, що пандемія ще не завершилася. В організації гадавали про нещодавні сплески випадків у Південно-Східній Азії та на Близькому Сході. Тисячі людей все ще помирають від вірусу щотижня.

За інформацією Міністерства охорони здоров'я України, від початку пандемії у нас було виявлено понад 5,5 млн випадків захворювання, зокрема, майже 416 тисяч — серед дітей. Внаслідок хвороби померли 112 268 людей (із них 89 — діти, 1256 — медичні працівники).

Бахмут у вогні. російські окупаційні війська використали фосфорні й запалювальні боєприпаси у Бахмуті Донецької області, намагаючись стерти місто з лиця землі.

Черг у військових медкомісіях не буде? Міністерство оборони України запроваджує електронний запис, який допоможе зменшити черги на проходження військово-лікарських комісій (ВЛК). Це дасть змогу начальнику медичної частини завчасно записувати бійців на проходження медичного огляду або до конкретного лікаря-спеціаліста на потрібний день та час.

Наразі проект запустили у тестовому режимі у 5 містах України: Харкові, Львові, Києві, Вінниці та Одесі. Саме в цих містах сьогодні найбільше людей проходять ВЛК.

Зрушення у цій сфері відбулися після того, як авторитетні військові, що були поранені в ході бойових

дій, порушили цю тему у соціальних мережах.

З мирної Антарктики — до країн-воєна. 27-ма українська антарктична експедиція повернулася додому. Вона — перша, яку відправили під час повномасштабної війни. Щоб замінити колег з попереднього складу, учасникам експедиції довелося вирушати буквально за тиждень після початку вторгнення РФ. Декому дивом вдалося виїхати з території активних бойових дій — Харкова, Київщини та інших регіонів.

Тим часом на станції «Академік Вернадський» почала вже роботу 28-ма експедиція.

6 травня. День піхоти

Президент України вручив піхотинцям державні нагороди та присвоїв почесні відзнаки. Крім того, почесну відзнаку «За мужність та відвагу» отримали три військові частини Сухопутних військ ЗСУ.

Музична група «ОТ VINTA» до цього дня створила композицію «Піхота», яку вже назвали неофіційним гімном цього роду військ та окремих батальйонів і бригад ТрО, які теж воюють як лінійна піхота.

Командувач Повітряних сил повідомив, що наші збили «Кинджал». Генерал-лейтенант Микола Олещук запевняє, що українські військові таки збили російську гіперзвукову ракету «Кинджал». Генерал привітав українців з цією історичною подією, адже таке сталося вперше. «Кинджал» збили під час нічної атаки 4 травня у небі Київщини. Ракету Х-47 випустив МіГ-31К з території росії.

Повернулися з полону. 3 російського полону повернули 45 азовців. Це сталося в ході чергового обміну військовополоненими.

Замах на російського пропагандиста. У Нижньгородській області підірвали автомобіль, в якому їхав українофоб і член партії «справедлива росія» захар прилепін. Його важко поранено. прилепін — відомий російський письменник і пропагандист. Він підтримував сепаратистів із 2014 року й активно виступає за війну.

7 травня. російські С-400 Туреччина залишить собі

Туреччина відмовилася від пропозиції Вашингтона передати Україні систему протиракетної оборони С-400, яку купила у росії.

Ворога не можна недооцінювати. Станом на зараз росія не має ані військового, ані економічного, ані політичного потенціалу для здійснення спроби масштабного наступу будь-де в Україні. Про це заявив начальник ГУР Кирило Буданов. Водночас, за його словами, держава-агресор досі здатна проводити серйозні оборонні операції, і це проблема, з якою Україні доведеться стикнутись. Також Буданов повідомив, що РФ намагається накопичити певний запас ракет, щоб зрівняти український контрнаступ.

8 травня. Зернова блокада як складова війни

росія відмовилася реєструвати судна на вхід до Чорного моря та про-

ВИПРОБУВАННЯ

водити їх інспекції, і в такий спосіб вкотре заблокувала роботу зернового коридору.

Станом на 8 травня на інспекцію в територіальних водах Туреччини очікує 90 суден, з них 62 — це судна, які йдуть під завантаження. Через дії росії експорт української агропродукції зерновим коридором у квітні не дотягнув і до 3 млн тонн.

Дні ідуть, снаряди летять. Протягом доби рашисти завдали 11 ракетних та 59 авіаційних ударів, а також здійснили 76 обстрілів з реактивних систем залпового вогню.

Противник продовжує зосереджувати основні зусилля на Лиманському, Бахмутському, Авдіївському та Мар'їнському напрямках — ворог здійснив близько 30 атак. Ведуться важкі бої за міста Бахмут та Мар'їнка. Загалом на фронті українські війська вбили ще понад пів тисячі російських загарбників і підбили 7 танків, а вночі знищили 35 із 35 «шахедів» та частину з 8 ракет Х-22, які летіли на Одещину.

9 травня. Парад-пародія на красній площі

У параді на красній площі в Москві 9 травня 2023 року взяло участь істотно менше одиниць бойової техніки РФ, ніж у попередні роки, зокрема, тільки один танк — часів Другої світової. Авіаційну частину параду в Москві та кількох інших містах РФ взагалі скасували.

Привітали ракетами. росіяни «привітали» українців з так званім святом «9 травня» двома хвилями ракетних обстрілів. Усього окупанти здійснили пуски 25 крилатих ракет «Калібр» та Х-101/Х-555. 23 з них знищено протиповітряною обороною Повітряних сил ЗС України, у взаємодії зі складовими Сил оборони України.

Пентагон допомагає вагомо. Пентагон оголосив про надання Україні нового пакета військової допомоги на суму у 1,2 мільярда доларів. Він включає додаткові системи протиповітряної оборони й боеприпаси; обладнання для інтеграції західних пускових установок, ракет і радарів з українськими системами ППО; боеприпаси для протидії БпЛА; 155-мм артилерійські снаряди; послуги комерційного супутникового знімання; кошти на навчання, ремонт і обслуговування озброєнь.

10 травня. Працюємо на перемогу, готуємо плани відновлення

Влада працює над програмами відновлення України після війни — уже в червні їх планують презентувати партнерам. Про це заявив Президент України під час вечірнього відеозвернення.

«Ми опрацюємо всі аспекти відновлення, і кожен з них — у новому безпековому форматі. Економіка та промисловість, ОПК, енер-

гетика, інфраструктура, освітня галузь, соціальна сфера, медицина, зокрема реабілітаційний компонент... Усе те, що має бути побудовано, те, у що готовий інвестувати світ, те, що дасть Україні й українцям надійний захист і впевнений розвиток нашого соціального капіталу», — сказав Президент.

Водночас громадськість критикує напрацьовані профільними міністерствами плани відбудови й пропонує внести до них суттєві зміни та доповнення.

Війна не знає вихідних. Від початку доби 10 травня російські окупаційні війська здійснили понад 30 атак на чотирьох основних напрямках фронту, епіцентром подій залишаються Бахмут і Мар'їнка.

Ворог завдав удару ракетою С-300 по цивільній інфраструктурі Костянтинівки на Донеччині, 35 авіаційних ударів та здійснив 4 обстріли з реактивних систем залпового вогню по позиціях українських військ та населених пунктах Херсонської області. Постраждали мирні мешканці, зруйновано та пошкоджено приватні житлові будинки та іншу цивільну інфраструктуру. Сили оборони «відмінували» ще 690 загарбників, 2 ворожі танки й 6 БпЛА.

Бюрократії для поранених стане менше? На сайті Міністерства оборони України запровадив розділ з покроковими інструкціями для військових на випадок поранення. На ресурсі розповідається про те, як діяти бійцю ЗСУ після поранення, як отримати допомогу та оформити виплати. Також ідеться про те, які документи повинен мати військовий на різних етапах лікування, відновлення, зняття з обліку чи повернення до служби. Зокрема, на сайті містяться зразки довідок і рапортів, які потрібні військовим. Наприклад, на момент надання домедичної допомоги після евакуації у бійця має бути лише картка пораненого.

11 травня. Зброя від союзників під контролем

Європейська комісарка з внутрішніх справ Лва Йоганссон стверджує, що ЄС не зафіксував значної контрабанди зброї з України до Європи, а поодинокі випадки виявлялись правоохоронцями.

Британські «шторми» зметуть російські цілі. Велика Британія передає Україні ракети Storm Shadow. Ці ракети доповнять інше західне озброєння, яке є в Україні, зокрема, системи HIMARS і Harpoon, а також ракети «Нептун» українського виробництва.

Storm Shadow — це крилата ракета великої дальності, яка спільно розроблена Великою Британією і Францією. Зазвичай її запускають з повітря. З дальністю стрільби понад 250 км, або 155 миль, вона лише трохи поступається 185-мильній американській армійській системі класу «земля-земля» (ATACMS).

Конфіскації підуть на відбудову і компенсації. Сполучені Штати вперше схвалили конфіскацію активів російського олігарха з подальшою їх передачею для відновлення України.

12 травня. Одинадцятий пакет санкцій бунсує

Постійні представники держав-членів Європейського Союзу на своїй зустрічі не змогли погодити одинадцятий пакет санкцій проти росії. Як повідомив посол Польщі при ЄС Анджей Садош, багато пов'язаних із санкціями проти РФ питань є дуже технічними та

складними, тому потребують ретельного експертного аналізу. Водночас він висловив сподівання, що на наступному засіданні санкційний пакет можуть погодити.

Україна бере в лещата колаборантів та російських посіпак. Згідно з указом Президента України № 276/1023, накладено санкції на 293 підприємства. Серед них машинобудівні підприємства білорусі, російські підприємства легкої промисловості, зокрема, низка швейних і взуттєвих фабрик, приладобудівні заводи та компанії у сфері електроніки. Окрім того, до цього списку потрапили 32 фізичні особи.

Трохи згодом Глава держави оголосив про ще один санкційний пакет. «Своїм указом наклав обмежувальні заходи на власність російських компаній в Україні та на власність пов'язаних з ними українських економічних суб'єктів. Під їхнім контролем іноді були навіть об'єкти критичної інфраструктури та ключові стратегічні підприємства», — написав він у телеграмі.

Також санкції запровадили щодо компаній, пов'язаних з Медведчуком та іншими підсанкційними особами, засновників, керівників, бенефіціарів проросійських компаній, що володіють значними активами на території України.

Українці донатять ЗСУ, дітям і рятувальникам тварин. 43% опитаних українців найчастіше жертвують кошти у фонд допомоги армії «Поверніть живим». Про це свідчать результати опитування компанії Kantar online Track, яке провели у квітні 2023 року. До п'ятірки найпопулярніших організацій, яким українці готові пожертвувати кошти, увійшли:

фонд компетентної допомоги армії «Поверніть живим» — 43%; благодійний фонд Сергія Притули — 42%; організація порятунку тварин UAnimals — 25%; ЮНІСЕФ — 23%; Товариство Червоного Хреста України — 21%.

Ремонт танків буде якісним. Німецький збройовий концерн Rheinmetall уклав угоду з Укроборонпромом про створення спільного підприємства з ремонту танків в Україні.

13 травня. Літакопад у північному прикордонні

російські злочинці, які донедавна безкарно обстрілювали й бомбардували з повітря прикордонні території Сумщини та Чернігівщини, дістали по зубах. Речник Повітряних сил Юрій Ігнат повідомив, що 13 травня у Брянській області були збиті силами ППО три вертольоти та два літаки. Ці літальні апарати — з-поміж тих, що тероризують на-

ші прикордонні області ракетними та бомбовими ударами.

Італія нам допоможе. Президент Володимир Зеленський заявив після переговорів з главою уряду Італії Джорджією Мелоні у Римі в суботу про важливі рішення для захисту українського неба. Також у цей день Президент України мав зустріч з Папою Римським Франциском у Ватикані.

Рекордна допомога від Німеччини. Міністерство оборони Німеччини офіційно оголосило про надання військової допомоги Україні в розмірі 2,7 млрд євро, що є найбільшим пакетом з моменту вторгнення росії.

Допомога включає 18 колісних гаубиць, артилерійські боеприпаси, керовані ракети для систем протиповітряної оборони, 4 зенітні ракетні установки IRIS-T SLM і 12 пускових установок IRIS-T SLS.

Також там будуть 30 танків Leopard 1A5 і 20 бойових машин піхоти Marder, понад 100 бойових броньованих машин і понад 200 розвідувальних безпілотників.

Обстріли, втрати, обстріли... Російські окупанти за добу обстріляли одинадцять українських областей з мінометів, артилерії, БпЛА, є загиблі цивільні. Опівночі 13 травня ворог атакував Україну з північного та південного напрямків ударними БпЛА іранського виробництва Shahed-136/131. ППО збила 17 безпілотників, але ті, що прорвались, наробили біди: зокрема, на Хмельниччині в ніч на суботу постраждала 21 особа, є руйнування і пожежі.

14 травня. Берлін і Париж обіцяють подальшу підтримку

Володимир Зеленський прибув до Берліна у ніч на неділю у супроводі винищувачів. Він мав зустрічі з німецькими офіційними особами на найвищому рівні: канцлером Німеччини Олафом Шольцом, президентом Німеччини Франком-Вальтером Штайнмаєром, міністром оборони, міністерками внутрішніх і закордонних справ.

У другій половині дня Володимир Зеленський прибув до Франції, де мав зустрічі з прем'єркою Елізабет Борн та міністеркою закордонних справ Катрін Колонн. Увечері відбулася робоча вечеря в Єлисейському палаці з президентом Франції Еммануелем Макроном. Дискусія була присвячена підтримці, яку Франція продовжує надавати у відповідь на невідкладні військові та гуманітарні потреби України. Також обговорили довгострокові перспективи повернення до миру в Європі, зокрема, на основі Мирного плану, запропонованого Президентом Зеленським.

Наші просуваються, рашисти убиваються. Окупанти без успіху намагалися наступати на Куп'янському й Мар'їнському напрямках. Натомість українські Сили оборони захопили понад десять ворожих позицій на півночі та півдні околиць Бахмута та зачистили значну площу лісового масиву в районі Іванівського, взяли в полон окупантів. У самому Бахмуті дуже гаряче. Ворог зібрав там усі сили й намагається просуватись, знищуючи все на своєму шляху. Тривають запеклі бої.

Мінус три крилатих і 18 «шахедів». Під час атаки РФ на Україну в ніч на неділю протиповітряна оборона знищила три крилаті ра-

кети та 25 безпілотних літальних апаратів.

Євробачення-2023: фантастична підтримка України. У Ліверпулі відбувся фінал Євробачення-2023. Конкурс від імені торішнього переможця — України — приймала в себе Велика Британія. Хоча наші виконавці посіли лише шосте місце, британці перетворили конкурс на потужний захід з підтримки України.

15 травня. Опір дикий, та наші тиснуть

Українські сили оборони за останні дві доби просунулися на флангах навколо Бахмута на відстань від 350 м до 2 км у деяких місцях, повідомив речник Східного угруповання Збройних Сил України Сергій Череватий. За його словами, ворог чинить дикий опір. За поточну добу на Бахмутському напрямку відбулося 34 бойові зіткнення, 479 разів ворог різними системами, різною артилерією обстрілював наші позиції. Сталося 4 авіанальоти. Під час боїв нашим воїнам вдалося знищити 14 окупантів, 16 — поранити, шістьох — взяти в полон.

Інколи краще мовчати. Правоохоронці викрили жителя Кірово-

градщини, який зняв та «злив» у соцмережу відео руху військової техніки ЗСУ на Черкащині; йому загрожує тюремне ув'язнення. За даними слідства, 30-річний житель Олександрійського району Кіровоградщини в січні 2023 року, перебуваючи в Черкаській області, на власний мобільний телефон робив фото- та відеознімання руху колони військової техніки Збройних Сил України.

Того ж дня відзнятий відеоматеріал з власним коментарем чоловік виклав на особистій сторінці соцмережі, в такий спосіб поширивши необмежену колу осіб інформацію про переміщення підрозділів ЗСУ з можливістю ідентифікації їх на місцевості.

Корупціонери гірші за російських агентів. 53% українців вважають корупціонерів у владі найстрашнішим внутрішнім ворогом у країні, на другому та третьому місцях — агенти росії та проросійські пропагандисти.

Британія приймає українського Президента. Президент України Володимир Зеленський прибув до замської резиденції прем'єр-міністра Ріші Сунака в Бакінгемширі в рамках свого неанонсованого візиту до країни.

За повідомленнями Генерального штабу ЗСУ та інформгентств (Продовження в наступному номері)

Премія молодим ученим: з перервою на війну

Днями голова парламенту Руслан Стефанчук урочисто вручив Премії Верховної Ради України молодим ученим, якими їх нагороджено за 2021 рік.

Премію молодим ученим було засновано у 2008 році, переможці кожної роботи отримували двадцять тисяч гривень на команду.

У 2019 році положення про премію суттєво переглянули, кількість премій зросла до 30, розмір винагороди збільшили. Нині розмір премії становить 60 прожиткових мінімумів. Цього року це 148 860 гривень за роботу.

«Секретні» роботи можна подати через СБУ

У 2021 році за ініціативою Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій парламент вніс зміни до умов конкурсу та збільшив кількість премій з 30 до 50. Також було визначено можливість подання на конкурс через Службу безпеки України наукових робіт, які містять відомості, що становлять державну таємницю. У 2022 році СБУ спільно з Комітетом з питань освіти, науки та інновацій розробили інструкцію з оформлення та подання до Служби безпеки документів і матеріалів (<http://surl.li/harpm>). Починаючи з 2023 року, на конкурс можна подавати роботи, які містять відомості, що становлять державну таємницю.

Всього на конкурс 2021 року надійшло 95 робіт від 160 номінантів. Від МОН України подана 61 робота, від НАН України — 25, від Національної академії аграрних наук України — 2, від установи подвійного підпорядкування НАН України та МОН — 1, від Національної академії медичних наук України — 1, від МОЗ — 2, від МВС — 1, від МО — 1, від Мінгосту — 1.

У зв'язку з воєнною агресією конкурсний відбір у 2022 році було призупинено, проте пізніше профільний комітет ухвалив рішення про його відновлення і конкурс було проведено.

Ефективність — важливіша

Під час зустрічі молоді науковці поставили Голові Верховної Ради України Руслану Стефанчуку чимало запитань. Наприклад, науковиця з Харкова Ксенія Мінакова поцікавилася, чи плануються програми повернення молодих учених, які нині працюють у Європі. На це Голова ВР відповів, що програми мотивації обов'язково будуть. «Ми дуже хочемо, щоб усі українці повернулися. Історія успіху України має стати історією успіху всього цивілізованого світу», — зазначив Руслан Олексійович.

Запитали науковці й про укрупнення університетів. Чи не позначиться негативно це укрупнення на молодих учених? Адаже молоді складно конкурувати з науковцями старшого віку...

На це запитання Голова ВР відповів, що «освітня базар», коли 200 закладів готують юристів і 200

Під час вручення нагород. Фото Дмитра ШУЛІКІНА

— економістів, не потрібен. Вищі навчальні заклади повинні бути конкурентними й діяти на перспективу.

— Хочу додати, що вік — неважливий, важливо, що саме вчений може зробити для науки, — зазначив Руслан Стефанчук. — Єдиний критерій — це ефективність роботи науковця. Укрупнення має бути, чекаємо на представлення цієї ініціативи від МОН. Сподіваємося, у ній буде паритетність щодо дотримання прав науковців різного віку, чітко прописані KPI тощо.

Лише шість робіт-переможців — від академічних установ

Артур Запорожець з Інституту технічної теплофізики НАН України запитав: чи планується підтримка НАН України та галузевих академії? «За останнім звітом НАН України кількість учених зменшилася більш як на тисячу, виїхали 500 фізиків, сотні хіміків. Кількість науковців різко зменшується. А серед переможців премії ми бачимо лише шість робіт із тридцяти — від Національної та галузевих академії», — зазначив Артур Олександрович.

Голова ВР повторив, що ефективність учених (зокрема й академіків та членів-кореспондентів) має визначатися внеском, який вони роблять в українську чи світову науку. «Не може бути ефективним науковець, який останню статтю надрукував у журналі 1988 року», — наголосив Руслан Стефанчук.

Він запросив молодь разом подумати, як підняти престиж академії та залучити їх у життя держави.

— Академії повинні приносити користь суспільству, — додав Руслан Олексійович.

Очільник парламенту наголосив, що є установи, які переймаються не так наукою, як фінансово-господарською діяльністю. Але ж заробляти гроші — це не основне призначення академії. Їхнє призначення — «множити» науку (зокрема і фундаментальну), популяризувати її, робити все, щоб слова «український науковець» звучали у світі.

Руслан Стефанчук подякував молодим ученим, які, попри складний воєнний час, працюють і рухають науку вперед.

Наука не має бути заради науки

Серед інших премію отримав і старший викладач кафедри Херсонської державної морської академії МОН України Сергій Якущенко. Робота колективу херсонців має назву «Підвищення ресурсу роботи морського і річкового транспорту за рахунок використання розроблених полімерних композитів з поліпшеними трибологічними, антистатичними та антикорозійними властивостями».

Пан Сергій пояснив, що його робота присвячена матеріалам для суднобудування. Результати роботи частково впроваджені на одному з суден. Перевірити їхню ефективність учені мали у 2022 році, але війна цьому завадила.

Над темою команда науковців (у ній також Сергій Сметанкін та Анна Сапронова) працювала чотири роки. Нині автори роботи перебувають у різних місцях. «Складно знайти сили й мотивацію щось робити», — зізнався науковець.

Сьогодні в Херсоні все ще небезпечно, тому академія зареєстрована в Одесі. Але більшість науковців працюють дистанційно.

На запитання про подальші плани пан Сергій відповів, що планує працювати над впровадженням результатів роботи.

— Бачу великий розрив між наукою і виробництвом, часто наука реалізує щось своє, не зважаючи на запит виробництва, — наголосив співрозмовник. — Але не повинно бути науки заради науки. Буде правильно, коли наука співпрацюватиме з виробництвом.

Безвідходна технологія

Завідувач відділу Інституту олійних культур Національної академії аграрних наук України Алєв Ельчин Бахтияр огли отримав нагороду за роботу «Техніко-технологічне забезпечення безвідходного вироб-

ництва біологічно цінних хлібних виробів і кормової продукції». Яке значення роботи? Які проблеми прагнув розв'язати вчений?

Науковець розповів нашому виданню, що проект стосується безвідходної технології перероблення олійних культур. Роботу він виконав спільно з колегою Світланою Миколенко, доценткою кафедри Дніпровського державного аграрно-економічного університету МОН України. «Вона досліджувала харчовий напрямок, а я — перероблення на корми. Світлана Миколенко представила свою технологію для виготовлення хлібопекарських виробів, я використав відходи для відгодювання худоби», — пояснив Алєв Ельчин Бахтияр огли.

Окремі фрагменти технології вже впроваджено, але вчені сподіваються, що їхня розробка буде впроваджена повністю. Адаже вона того варта! Зокрема, технологія дає змогу збільшити прибуток на 10–15 відсотків.

— Ідея виникла не тому, що нам просто було цікаво, — зазначив співрозмовник. — Ми спілкувалися з виробниками, запитували, які проблеми вони хотіли б розв'язати.

Для виробництва і «оборонки»

Старший науковий співробітник Інституту надтвердих матеріалів ім. В.М. Бакуля НАН України Сергій Клименко працював над своєю темою майже десять років. Його робота має назву «Розробка та використання високоефективних інноваційних різальних інструментів з надтвердими композитами на основі кубічного нітриду бору із трибологічними наноструктурними покриттями».

— Тема має важливе прикладне значення, — розповів він. — Розроблені нами композити уже використовували на Краматорському машинобудівному заводі, на багатьох механообробних підприємствах, на Луцькому авіаремонтному заводі тощо.

У найближчому майбутньому пан Сергій планує розвивати тему у співпраці з міжнародними парт-

нерами, виходити на міжнародні наукові конкурси.

Важливою для виробництва сучасних комп'ютерів, накопичувачів пам'яті, кабелів для передачі інтернету (які забезпечать величезну швидкість) є робота завідувачки лабораторії оптики та фотоники у Національному технічному університеті «Харківський політехнічний інститут» Ксенії Мінакової.

Нагороду пані Ксенія отримала за роботу «Новітні наноструктуровані матеріали та їх використання у системах фотовольтаїки», яку виконала разом з завідувачем кафедри Харківської політехніки Романом Зайцевим.

Ксенія Олександрівна буквально «на пальцях» пояснює, як потрібно згорнути трубочку наночастиці вуглецю, щоб матеріал мав властивості напівпровідника чи металу. Вчені ставлять за мету зробити так, щоб система працювала за кімнатної температури (нині вона працює лише за дуже низьких температур). «Ми розміщуємо інертні гази між трубками, і завдяки цьому система стабілізується», — пояснила співрозмовниця.

Поки що результати вчених лише теоретичні. Наступний етап — отримати стабільні результати в лабораторії. Науковиця переконана: якщо результати буде підтверджено експериментально, це відкриє можливості для виробництва квантових комп'ютерів.

Повернення полемічних пам'яток

Старший науковий співробітник відділу давньої української літератури Інституту літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України Руслан Ткачук — єдиний з лауреатів премії, хто не задовольнився прогим фото на пам'яті, а кілька хвилин розповідав Голові ВР, що під час підписання мирного договору після нашої перемоги потрібно обов'язково повернути в Україну наші пам'ятки, які зберігаються в російських містах — Остромирове Євангеліє і «Повість временних літ» (у Санкт-Петербурзі) та Добрилове Євангеліє (у Москві).

Монографія Руслана Ткачука має назву «Полемична традиція унійних письменників кінця XVI — першої половини XVII ст.: доба і постаті, текст і прототекст, риторика і поетика». Вчений працював над нею багато років, їздив до Польщі, у відділ стародруків.

У монографії вперше в українському літературознавстві проаналізовано твори унійних письменників кінця XVI — першої половини XVII ст., зокрема митрополита Іпатія Потія, Іллі Мороховського, Лева Крезви, митрополита Йосифа Веляміна-Рутського, Тимофія Симоновича (науковець віднайшов його твір, який вважався втраченим), Антонія Селяви, Івана Дубовича, Пахомія Войни-Оранського.

— Ці люди формували тогочасне церковне життя України, вели діалог та полеміку. Нам важливо знати свою історію, повернути їхню творчу спадщину, — наголосив пан Руслан. — Їхні твори свідчать, що Україна причетна до всіх процесів, які відбувалися в Європі в ранньомодерну добу. Цих богословів російська і радянська історіографія фактично викреслила з української історії та літературного процесу і таврувала як ворогів України. Я прагнув повернути українській науці ці полемічні пам'ятки і, відповідно, ці постаті.

Підготувала Світлана ГАЛАТА

МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ

Утвердження справедливого миру на засадах Української Формули Миру, спільна діяльність в інформаційному просторі і створення Українсько-Польської фундації миру. Ці та інші кроки передбачає Угода про співробітництво між громадською організацією «Українська Рада Миру», Міжнародним благодійним фондом «Незалежний український медіа центр у Європі» та Всеукраїнською газетою для науковців та освітян «Світ».

Ключова мета Української Ради Миру (УРМ) — боротьба за справедливий мир на основі суверенітету, територіальної цілісності і незалежності України. Ця боротьба неможлива без потужної роботи в інформаційному просторі, зокрема і за межами України. В цьому контексті УРМ знайшла точки дотику з Незалежним українським медіа центром у Європі, який нині базується в Польщі і має на меті збільшити поінформованість громадськості на європейському континенті, а також у всьому світі про події і стан справ в Україні, зокрема про хід російсько-української війни, відбудову України, перспективи повернення наших біженців. А також — про одне з головних завдань сьогодення — системне і послідовне викриття рашистської ідеології, злочинів росіян на території України та постійної брехні й створюваних ними фейків.

— Нам дуже важливо поширювати в Європі й усьому світі головні наративи Української Ради Миру, виходячи з ситуації, в якій зараз перебуває Україна, — підкреслив голова Української Ради Миру академік НАН України, ректор КПІ ім. Ігоря Сікорського Михайло Згуровський. — На жаль, ми спостерігаємо, що низка організацій, політичних діячів і навіть цілих країн під досягненням миру розуміють таке собі перемир'я. А насправді все зводиться до того, аби Україна прийняла умови, які висуває росія, тобто — визнала за росією тимчасово окуповані українські території, не

Поширювати у світі наративи Української Формули Миру

приєднувалася до ЄС і НАТО, дотримувалася нейтрального статусу тощо. Ми ж переконані, що для України такий мир лише відтермінує новий воєнний конфлікт і ще більшу криваву війну. Тому ми стоїмо на засадах Української Формули Миру, зміст якої полягає в тому, що Україна разом з демократичним світом досягне таких умов і гарантій подальшого миру, за яких весь світ повернеться до світопорядку, який не дозволить більше порушувати суверенітет країн і вчиняти будь-які агресивні дії.

Михайло Згуровський висловив переконання, що співпраця з Міжнародним благодійним фондом «Незалежний український медіа центр у Європі» дасть змогу поширити бачення Української Формули Миру у європейському (і не лише) інформаційному просторі, адже український медіа центр (зокрема його портал www.uacenter.media) є успішним і має велику читачську аудиторію.

Голова Ради директорів Незалежного українського медіа центру у Європі, відомий в Україні та за її межами письменник, дипломат, державний та громадський діяч Юрій Щербак, який очолює підписання угоди з українсько-польської сторони і брав участь у церемонії в онлайн-режимі, запевнив, що цілі Міжнародного благодійного фонду «Незалежний український медіа центр у Європі» цілком корелюють з програмою діяльності Української Ради Миру.

— По-перше, ми активно боремось словом з російською агресією і рашизмом, друкуємо викривальні статті різними мовами, виступа-

Обговорення та підписання Угоди про співробітництво

емо на підтримку Української програми миру, — підкреслив Юрій Щербак. — По-друге, ми хочемо підтримувати українську національну ідентичність людей, які перебувають за кордоном. По-третє, підтримуємо і сприяємо посиленню традиційної стратегічної дружби між Україною і Польщею, розуміючи, яку допомогу нашої державі

і всім українцям надає і польський уряд, і польське суспільство.

У цьому контексті, як зазначили учасники церемонії, створення Українсько-Польської фундації миру є дуже важливим кроком. А голова Української Ради Миру Михайло Згуровський зазначив, що з підписанням цієї угоди УРМ юридично виходить за межі України і

спільно з польськими однодумцями буде діяти на теренах Європи.

До цієї інформаційної співпраці приєдналась і газета «Світ», яка на своїх сторінках представляє інтереси освітянської і наукової громадськості України. Таким чином, розширився інформаційний простір, через який діяльність сторін-підписантів угоди буде донесено якомога ширше до народів світу. Газета «Світ» та Незалежний український медіа центр у Європі поширюватимуть свої публікації одне для одного та для європейської аудиторії.

Як ідеться в угоді, сторони розроблятимуть та реалізуватимуть спільні довгострокові проекти, спрямовані на розвиток та зміцнення миротворчого руху в Україні та за її межами на основі демократичних, цивілізаційних цінностей та Української Формули Миру, братимуть участь в організації та проведенні широкого кола заходів, що відбуватимуться як в Україні, так і за кордоном.

Йдеться й про те, що партнери спільно реагуватимуть на життєво важливі виклики, резонансні ситуації, використовуючи при цьому форсайтні дослідження суспільно-політичних процесів, які визначають тенденції глобальних світових і регіональних конфліктів та шляхи їх упередження і розв'язання. І таким чином докладатимуть усіх зусиль для втілення в життя програмного завдання національного руху за мир: «Збереження миру та єдності в Україні та за її межами» на засадах Української Формули Миру.

Дмитро ШУЛКІН
Фото автора

УКРАЇНА – ЦЕ МИ

Вишивана Україна в жовто-блакитній Швеції

Що таке українська вишиванка і що вона означає для нас, українців, розкиданих по світах, сьогодні дізнавалася Упсала. Хоч в Україні День вишиванки завжди був робочим днем (тим паче під час воєнного стану), у протестантській Швеції він став вихідним, адже збігся із Kristi himmelfärdsdag — Вознесінням Христовим, який у шведському календарі традиційно червоний.

Свято, ініційоване науковицею Інституту хімії поверхні ім. О.О. Чуйка НАН України Оксаною Дударко, яка ось вже понад рік працює у Шведському сільськогосподарському університеті (SLU) та організовує чимало культурних заходів, на яких знайомить шведів з українськими звичаями й традиціями, зібрало чимало українців та шведів. Бажання взяти участь у відзначенні Дня вишиванки виявили не тільки мешканці Упсали. Зі своїми виступами та, звісно, у вишиванках, приїхали також українці зі Стокгольма. У програмі свята були FASHION SHOW з розпо-

віддю про український національний одяг та святкові традиції, майстер-класи для дітей, концерт з участю як українців, так і шведів, виставка-продаж українських сувенірів, лотерея, фотосесія, ігри та розваги для всіх. Традиційно ко-

шти, зароблені під час свята, будуть відправлені в Україну на закупівлю медичних рюкзаків.

...Оксана Дударко до 24 лютого 2022 року жила в Бородянці. І саме там її застала війна. Вона ніколи не забуде ті перші страшні дні, коли

від обстрілів та авіаційних бомб їй разом з меншою донькою довелося ховатися у підвалі, про те, як вибиралася з дітьми з окупованої Бородянки. Потім була Польща і переліт у Швецію, адже на літо 2022 року вже була запланована її поїзд-

ка в Упсалу, де вона повинна була працювати за проектом.

— Спочатку я думала, що ми тут до кінця літа — і в Україну... — розповідає Оксана. — Але так не вийшло. Згодом моя шведська керівниця запропонувала писати проекти й подавати їх на стипендію. Я подала на стипендію Wenner-Gren Foundations і отримала її на рік.

Вона веде наукові дослідження, які є корисними й для Швеції, і для України. І водночас прагне більше допомагати Україні. Познайомилася з членами шведської Асоціації підтримки України, яка багато робить для допомоги українцям у своїй країні. Бере активну участь у багатьох заходах. Оксана та її партнери знайомлять шведів з українськими традиціями, святами, стравами. Організують лотерею, а зароблені кошти переказують в Україну.

(В одному з найближчих номерів — не пропустіть інтерв'ю з Оксаною Дударко — ред.).

Ірина НІКОЛАЙЧУК,
Упсала, Швеція

Українки у Швеції в День вишиванки

Ліворуч — Оксана ДУДАРКО

КПІ – 125 РОКІВ

Ніна Вірченко і формули її життя

У лютому 1954-го, близько опівночі, запізнілі перехожі в Києві з подивом озирнулися на дівчину у дивному вбранні, що підійшла до пам'ятника Шевченку. Вони їй гадки не мали, що через 10–15 років ця молода «зечка» (на табірне минуле прозоро натякали латаний бушлат, валянки 40 розміру, величезна шапка й мішок за плечима) навчатиме математики, можливо, і їхніх дітей, а згодом — це її онуків. А вона знала. Бо цілеспрямовано йшла до цієї мети: спочатку — в університетських аудиторіях, потім — у сибірській тайзі. А до того ж, отустившись перед пам'ятником на коліна, пообіцяла «вчитися, займатись математикою і робити щодня щось для України». І наче дістала від Тараса благословіння. Лише не могла тоді уявити, що через 69 років інший пам'ятник Кобзареві — понівечений ворогами «Шевченко з Бородянки» — прикрасить обкладинку її поетичної книжки.

«Я — дочка петлюрівського офіцера. І горджуся цим», — такими словами Ніна Опанасівна Вірченко розпочала розповідь про себе під час презентації збірки її віршів «Поетичні акорди» у тернопільській книгарні «Є», що транслювалася в Zoom. Це був подарунок на її 93-й день народження — і книжка, що вийшла напередодні в чернівечкому видавництві «Букрек», і онлайн-зустріч. Сама «винуватиця» розповідала про себе мало, буквально кілька слів. Наприкінці короткого виступу сказала, що хоче дожити до ста років і побажала всім переможного кінця війни. Більше говорили інші — гості й запрошені, рідні та друзі. Звучали вірші, привітання, спогади.

Спростовуючи стереотипи

Ніна Вірченко — відома науковиця, професорка кафедри математичного аналізу та теорії ймовірності фізико-математичного факультету КПІ, член українського та низки іноземних математичних товариств, академік АН вищої школи. Дисидентка, правозахисниця, дослідниця, що повернула Україні ім'я геніального Михайла Кравчука. А ще — авторка пів тисячі наукових праць та понад 20 книжок, серед яких «Дещо про українську математичну термінологію», «Математичні усмішки», «Зернини з доріг життя мого...». Для багатьох запрошених на презентацію стало відкриттям те, що ця дивовижна жінка пише ще й вірші. Адаже математика і поезія — речі, здавалося б, не дуже поєднані між собою...

«У поезії не просто рими, — зауважив доктор філологічних наук, професор кафедри української мови Дрогобицького державного педагогічного університету ім. Івана Франка Ярослав Яремко. — Ми чуємо вболівання за долю України й бачимо цілісну постать — людину-науковця і людину-поета. Це дуже непросто поєднати в собі — бо математик думає формулами, а поет — образами. Ніна Опанасівна спростовує цей стереотип. Попри важку особисту долю, її поезія пронизує оптимізм і нездоланна віра у майбутнє нашої України... Саме

Ніна ВІРЧЕНКО з доньками й онуками

на таких постатях тримається наша історія. Маючи таких людей, ми приречені на перемогу».

Журналістка Галина Дацюк, яку з Ніною Опанасівною пов'язують довгі роки дружби, вважає, що «Поетичні акорди» — це «її математичні формули життя, які закодовані начебто в простих рядочках — але там емоція, щирість, глибина, там все те, що вона пройшла».

Від Академії наук вищої школи, в якій іменинниця була й віцепрезидентом, і очолювала довгі роки математичне відділення, «навідалася» велика делегація на чолі з президентом Олександром Наконечним. На презентацію запросили й колектив, що працював над збіркою. Його очолювала директорка видавництва Дарина Максимець.

«Я не поет, я просто Ніна»

Про Ніну Опанасівну Вірченко чимало написано і навіть відзнято документальний фільм. Тому ми лише кількома штрихами окреслимо основні віхи.

Її батько справді був петлюрівцем — старшиною армії УНР. Працював агрономом, зокрема на цукрових заводах. Мати — фельдшерка — знала напам'ять чи не всього «Кобзаря». Любов'ю до України вона дихала змалку.

Ніна народилася у селі Завадівка на Черкащині, але, з огляду на «темне минуле» батька, сім'я часто змінювала місце проживання, а дівчинка — відповідно — школи. Найбільше зі шкільних предметів любила математику і літературу (а імена кількох своїх улюблених учителів пам'ятає й досі). Вже тоді прагнула до математичних вершин. І — вправлялася у віршуванні. Втім, на лаври віршотворця дівчина ніколи не претендувала. «Я не поет, я просто Ніна», — написала вона в одному з ранніх творів. А підписувалася псевдонімом УЖМА, в якому зашифувала свої цінності: «Україна-Жінка-Математика».

Десятий клас Ніна закінчила у 1946-му, у житомирській школі № 36, ставши першою медалісткою цього закладу. І того ж року — шістнадцятирічною — вступила на мехмат Київського університету, де ще викладали Борис Букреєв і Селім Крейн...

«З тих перших студентських літ, — згадувала вона потім, — найбіль-

ше пам'ятаю неймовірну насолоду від занять математикою й нестерпне почуття голоду! Це ж був голодний в Україні 1947 рік! На лекціях формули змішувалися перед очима зі шматочками хліба... Однак були ті, кому цих шматочків доставалося ще менше — безрукі й безногі інваліди війни, що сиділи обабіч доріг і просили в перехожих хліба, з опухлими від голоду обличчями, які аж блищали на сонці. Повз них, інколи гидливо відвернувшись, йшли інші — вгодовані й пихаті, чий пики теж виблискували — від жиру. Цю картинку і цей контраст вона запам'ятала на все життя».

Ніна вже тоді входила до Товариства свідомої молоді, писала та розповсюджувала листівки. Бувало, що й проводила «роз'яснювальну роботу» серед дівчат (у напівпідвальній кімнаті гуртожитку їх було 19). Одна з них — найближча — упродовж багатьох місяців старанно переповідала всі розмови в МГБ.

Формули на снігу

Ніну арештували 28 червня 1948-го. Просто схопили за руку на вулиці й посадили в авто. На допитах трималась мужньо — нікого не виказала. Підготувала палку промову, щоб виголосити її на суді. Але замість суду було ОСО — «особое совещание», яке й засудило 18-річну студентку до 10 років таборів — «за участь в націоналістичній банді».

Покарання вона відбувала у Тайшеті Іркутської області — в таборах «Озерлагу». Поки її колежанки в Києві відвідували лекції та бібліотеки, ходили на побачення й кон-

Презентація «Поетичних акордів» у тернопільській книгарні «Є»

церти, для Ніни Вірченко настало інше життя: виснажлива праця на лісопавалі та в кам'яному кар'єрі, собачий сибірський холод, недоїдання, туберкульоз, погіршення зору. І нові подруги-політв'язні, більшість з яких була родом із Західної України. Ніна навчала їх математики, а позаяк папір та олівці були заборонені — писала формули паличкою на снігу. Батьки на її прохання надсилали математичні задачі, а потім примудрилися прислати у мішечку з крупою найбільшу сімейну цінність — «Кобзар», зі світло-коричневою обкладинкою та сірими сторінками, зачитаними до дірок. Для українських бранок він був цілощодним джерелом — книжку передавали з рук в руки, читали, берегли, переходували під час «шмонів».

Україна, математика, Кравчук і студентство

У 90-х Ніна Опанасівна поринула у громадську роботу — стала діячкою Всеукраїнського товариства в'язнів і репресованих, згодом очолила його Науково-методичну раду, що вела дослідницьку роботу. Про себе казала так: «У науці, у мистецтві, в економіці настав час робочих бджілок, без участі яких неможлива розбудова незалежної України. Я і є ця робоча бджілка». Тоді ж — почала активно витягати з забуття ім'я великого українського математика Михайла Кравчука й працювати задля увічнення його пам'яті. Ініціювала відкриття на фізико-математичному факультеті аудиторії імені Михайла Кравчука, встановлення йому пам'ятника біля шостого корпусу КПІ, запровадження стипендії його імені для найкращих студентів, появу вулиці, названої на його честь. Вона видала книгу «Велет української математики» та впорядкувала кілька збірників його праць. Долучилася до створення фільму «Голгофа академіка Кравчука». Також, завдяки ініціативі та організаторському таланту Ніни Вірченко, починаючи з 1992 року в КПІ проводяться Міжнародні наукові конференції імені Кравчука, учасниками яких стали науковці з багатьох країн. Один з них, математик з Америки Іван Качановський, так відгукнувся про ці заходи: «Це велике явище в науковому житті України. Мені випало бути присутнім на багатьох міжнародних конференціях, зокрема у Франції, де виступали нобелівські лауреати, але організація в Києві була на значно вищому рівні».

Кілька років тому Ніна Вірченко сказала: «Оглядаючись на пройдений життєвий шлях, крехом якого було: «Мое життя — Україна і математика», тепер додаю ще: «...і Михайло Кравчук, і студентство».

У свої поважні 93 роки науковиця живе повноцінним життям — пише вірші, подорожує, зокрема відвідує, як і раніше, своїх товаришок по табору, хоча з кожним роком їх стає дедалі менше (вона пам'ятає, до речі, всі дні народження їхніх дітей). І, звісно, продовжує викладати. Студенти обожнюють її лекції, а щоб почути розповіді про табірні роки, навіть ладні сидіти після пар.

«Контакт зі студентами — це мое життя, — каже Ніна Вірченко у розмові з журналістами після закінчення презентації її книжки. — Мої студенти навчаються краще, ніж інші. Тому що знають: обов'язково буде нагорода. Буде якась розповідь».

Вона не збирається на пенсію, бо має ще багато планів. І щодня, за давньою звичкою, якій не зраджувала ні в таборі, ані на волі, питає: що я сьогодні зробила для України? І картає себе, якщо чогось не встигла.

Каже: «Буду працювати до смері. Скільки буду жити — стільки й працюватиму... Сил у мене вистачить».

Наталія КУЛИК

РЕЗОНАНС

Чи вибухне Павлоград від російських ракет?

Першого травня 2023-го майже усі ЗМІ зарясніли клікбейтними заголовками на кшталт «Хімічна загроза для мільйонів», «Павлоград може вибухнути», «Удар по Павлограду може спричинити екологічну катастрофу у п'яти областях» тощо. Приводом став ракетний обстріл росіянами районного центру Дніпропетровської області. А точніше — допис у твіттері аналітиків OSINT-проектів GeoConfirmed.

Довідково: OSINT (англ. Open source intelligence, OSINT) — концепція, методологія і технологія добування і використання військової, політичної, економічної та іншої інформації з відкритих джерел, без порушення законів. Використовується для ухвалення рішень у сфері національної оборони та безпеки, розслідувань тощо (Вікіпедія).

На думку цих аналітиків ракети вцілили у Павлоградський хімічний завод. І це, додають вони, вкрай небезпечно, бо на заводі зберігається 1800 тонн твердого ракетного палива.

Інформацію про зберігання такої кількості палива геоконфірманти взяли зі статті BBC за 24 січня 2020 року. Де також містяться три важні коментарі директора заводу, колишньої працівниці підприємства та місцевої мешканки.

Справді, три роки й три місяці тому на ПХЗ було 38 ступенів балістичних ракет, у кожній міститься по 50 тонн паливної суміші. Що це за ракети і яка у них начинка?

Ідеться про міжконтинентальні балістичні триступеневі твердопаливні ракети РС-22 (за класифікацією НАТО — SS-24 Scalpel), радіус дії яких досягає 10 тисяч кілометрів. Кожна ракета може нести до 10 ядерних боеголовки. За часів СРСР в Україні дислокувалася 43-тя армія Ракетних військ стратегічного призначення. В Первомайську Миколаївської області були шахти, де зберігалися ті 46 РС-22, частини яких і опинилися у Павлограді після того, як у 1997 році було ухвалено державну програму їхньої утилізації у рамках виконання договору «Старт-1». Згідно з договором, що стосувався скорочення стратегічних наступальних озброєнь, Україна взяла на себе зобов'язання про без'ядерний статус і ліквідацію цих озброєнь. Утилізували паливо то за кошти Держбюджету, то за підтримки США. Так, у жовтні 2000 року Україні було виділено 24 млн доларів. Згодом побудували установку з вилучення палива та чотири сховища, у яких зберігали ракетні ступені.

Усього на завод завезли майже 5 тис. тонн твердого ракетного палива, яке містилося в 163 корпусах двигунів ракет. На початок 2020-го було утилізовано 3 200 тонн палива. Його переробили на вибухівку, яка використовується, зокрема, у видобувній промисловості. Порожні корпуси ракетних ступенів спалювали у спеціальній установці,

яку побудувала німецька фірма за американські кошти.

Основним компонентом палива РС-22 є перхлорат аммонію. Ця речовина — сильний окисник, вона забезпечує швидке виділення великої кількості газів, які й штовхають ракету. А за певних умов — вибухає. Вироблена з ракетного палива на ПХЗ вибухівка — це суспензія, яку перевозять у спеціальних автоцистернах. Суспензію заливають у пробурені у породі отвори, вставляють детонатори й здійснюють дистанційний піддрив.

Під час горіння перхлорату аммонію виділяються аміак, хлор та його похідні, й інші речовини. Скільки саме і чого утвориться, залежить від температури та інших факторів.

У червні 2002 року на заводі трапилася аварійна ситуація, вночі стався вибух, у сусідніх будинках повилітали вікна. Дирекція заводу тоді відмовилася коментувати ситуацію для ЗМІ та громадськості, але міський голова Іван Метелиця розповів у сюжеті місцевого телебачення, що на заводі проводилося спалювання твердого ракетного палива. Внаслідок вибуху від порізів склом постраждали четверо людей, які перебували безпосередньо у зоні робіт. Метелиця організував роботу трьох лабораторій — міської Санітарно-епідеміологічної служби, ДСНС та Павлоградського механічного заводу (ПМЗ). За словами голови, у районі ПМЗ, наприклад, концентрація аміаку, формальдегіду та оксиду сірки була на порядки меншою за гранично допустимі концентрації (ГДК).

У 2006 році філія одного з державних підприємств МО України оприлюднила результати моніторингу території Павлоградського хімічного заводу. Об'єктами екологічного контролю були ґрунтові, поверхневі та стічні води, атмосферне повітря і ґрунт з поверхневих та підповерхневих шарів.

Вміст зважених часток, загальних вуглеводнів нафти, синтетичних поверхнево-активних речовин, азоту амонійного, нітратів і нітритів у ґрунтовій воді протягом двох років був нижче від рівня ГДК. Але по ряду речовин вміст коливався у доволі суттєвих межах. В одні періоди року він був меншим за ГДК, у інші — перевищував у рази, а по деяких (органічні речовини, про наявність яких свідчать такі показники як високе хімічне та біологічне споживання кисню) — навіть на порядок.

Значне перевищення гігієнічних нормативів перелічених вище речовин під час практично зупиненого процесу виробництва на території заводу вимагало пояснення. Проведений дослідниками аналіз результатів гідрогеологічних досліджень показав, що підземні води регіону Павлограду мають підвищену мінералізацію, яка впливає на вміст сухого залишку, сульфатів та хлоридів. Було встановлено, що мінімальний вміст сухого залишку, сульфатів і хлоридів простежується навесні після проходження паводку, коли концентрація вказаних речовин зменшується завдяки розбавленню талими водами. Відповідно максимальний вміст забруднювальних речовин зареєстровано у спекотний літній період, коли ґрунтові води частково випарюються, що призводить до концентрування компонентів, які визначаються.

У пробах атмосферного повітря за весь дворічний термін моніторингу вміст оксидів азоту та вуглецю, твердих часток, хлористого та фтористого водню був нижчим за ГДК. Таку ситуацію дослідники пояснювали низькою інтенсивністю виробництва та практичною відсутністю руху автотранспорту по території заводу. До того ж на території було багато зелених насаджень. Протягом терміну екологічних обстежень відбувалися незначні коливання вмісту компонентів, що вимірювалися. Концентрації свинцю, міді та марганцю не перевищували ГДК. Практично за весь час обстежень спостерігалось перевищення допустимого рівня вмісту цинку в діапазоні 1,30÷6,55 ГДК.

Це дуже важливі результати, з ними можна порівнювати нинішню ситуацію на заводі — як з огляду на те, що останні кілька років активно перероблялося паливо та самі корпуси ракет, так і для з'ясування наслідків ракетного обстрілу рашистами Павлограду.

Я не дарма пишу «активно перероблялося». Чимало ЗМІ та блогерів кинулися без перевірки передруковувати повідомлення проєкту GeoConfirmed. Яке, нагадаю, базувалося, зокрема, на новині від 24 грудня 2020 року. Де повідомлялося, що переробка зупинилася і накопичені запаси палива загрожують безпеці.

Але вже навесні того ж року кошти були виділені й утилізація продовжилася. Кабінет Міністрів виділив з резервного фонду

На фото (використано скріншот з відео, розміщених у відкритому доступі на сайті посольства США в Україні): Вилучення палива з другого ступеня ракети

Закладка вибухівки

Працює вибухівка з переробленого палива

15 млн 109 тис. грн ДП «Виробниче об'єднання Південний машинобудівний завод ім. О. М. Макарова» — для забезпечення зберігання гептилу (рідкого ракетного палива), а також 133 млн 452 тис. грн ДП «НВО «Павлоградський хімічний завод» — для утилізації твердого ракетного палива.

Ось повідомлення народного депутата Романа Коптелова, яке він зробив за три місяці до початку повномасштабного вторгнення (зараз акаунти депутата закриті):

«Трохи математики: 2019 р. — 38 ступенів залишилось утилізувати. 2020 р. — утилізовано 4 ступені. 2021 р. — утилізовано 8 (дев'ять у процесі). 2022 р. — план 12 ступенів. 2023 р. — план 13 ступенів.

Загальний бюджет програми — 1,7 мільярда грн. У Державному бюджеті 2022 року заплановано 510 млн грн на утилізацію твердого ракетного палива, та 100 млн грн — на утилізацію гептилу».

Тобто на початок 2022 року на заводі залишалось не 38, а 25 ступенів. І, можливо, завод ще встиг щось зробити за перші два місяці перед широкомасштабним вторгненням росіян.

Також сподіваюсь, що керівники підприємства та місцева влада розуміють небезпеки й зуміли перемістити решту палива з густонаселених кварталів у інше місце. До речі, Павлоградський виконком у своєму телеграмі заявив після обстрілу, що ракетний удар 1 травня не призведе до екологічної катастрофи. «Хімічна небезпека в місті відсутня. Не піддавайтесь паніці», — ішлося у повідомленні.

Щодо ракетного удару, який завдала росія, то незалежно від того, чи був він умисно спрямований на завод, чи не був, незалежно від того, потрапила ракета саме на територію підприємства, чи не потрапила, росіяни мають відповідати за цей злочин подвійно. Як за сам обстріл, так і за ті екологічні ризики, яким були піддані люди та довкілля.

Олег ЛИСТОПАД

ОТЖЕ, ПІДСУМОВУЄМО:

У ніч з 30 квітня на перше травня 2023 року російські ракети влучили в промислове підприємство та інші локації в місті Павлоград на Дніпропетровщині. На місці виникла пожежа, яку ліквідували рятувальники. Також внаслідок обстрілу пошкоджено понад 100 багатоквартирних і приватних будинків, дев'ять закладів освіти та п'ять магазинів. Цей ракетний удар забрав життя двох людей. Ще сорок осіб дістали поранення.

Ворог повинен відповісти. Зокрема й фінансово. Методики обрахунку збитків довкілля внаслідок війни стали унікальним досвідом у роботі Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України. Можна сказати, що до 24 лютого 2022 року у світі ніхто ніколи не розробляв такі методики. Над ними працювали понад 70 фахівців.

У найближчих номерах читайте також репортаж нашого кореспондента після престури Київщиною (Калинівка-Кожанка-Мила-Ірпінь). Про те, що відбувається там, де дві російські крилаті ракети влетіли у нафтобазу в селищі Калинівка Фастівського району Київської області 24 березня 2022 року. Тоді сталася пожежа, яку було видно навіть зі столиці.

В ОБ'ЄКТИВІ «СВІТУ»

День науки: другий рік на війні та з вірою в перемогу

Щороку у третю суботу травня в Україні відзначається День науки. Другий рік він у нас особливий — через широкомасштабну війну, розпалену росією.

«Цей день важливий не лише для науковців, — підкреслює у своєму привітанні президент НАН України Анатолій Загородній. — Сьогодні, коли наша держава переживає складні й драматичні часи, роль науки в нашому житті ще більше зростає, а досягнення наших науковців додають нам віри у те, що попри всі труднощі й виклики, Україна має шанси для майбутнього розвитку і процвітання».

Віра в шанси — і науки, і України, віра в перемогу і передчуття того, що наближається час трансформацій та оновлення країни, зумовив нинішнього року й активнішу підготовку до Дня науки, різноманітні заходи, ширшу участь і науковців, і наукових закладів та університетів. Коротко — дайджест подій, які відбулися на честь і з нагоди Дня науки.

Демонструємо краще

Без показу успіхів традиційно не мисляться Дні науки. Виставка-презентація наукових досягнень академічних учених, котрі працюють над розв'язанням фізико-тех-

нічних проблем матеріалознавства, була представлена в Інституті електрозварювання ім. Є.О. Патона. Крім Інституту електрозварювання, свої розробки продемонстрували Фізико-технологічний інститут металів та сплавів, Інститут надтвердих матеріалів ім. В.М. Бакуля, Інститут проблем матеріалознавства ім. І.М. Францевича. Були представлені розробки для зміцнення обороноздатності й безпеки держави, а також для військової медицини.

Крім монокристалів ще й моновидання

У бібліотеці Науково-технологічного комплексу «Інститут монокристалів» НАН України відкрилася виставка рідкісних та унікальних видань з фондів бібліотеки та приватних колекцій співробітників. Увагу відвідувачів привертає так звана «німецька бібліотека» з хімії, що датується серединою XIX — першою половиною XX ст. Є тут і літографовані екземпляри — унікальні зразки науково-технічної літератури. Зацікавлюють зразки хімічних журналів 1933–1944 рр. — періоду Другої світової на теренах України.

Фундаментальні англійські та американські моно- й полівидання, наукові збірники, журнали першої по-

ловини XX століття представляють фонд бібліотеки з фізичної тематики.

Дні відкритих дверей

Чимало наукових інститутів і закладів вищої освіти запланували на цей час Дні відкритих дверей для школярів, студентів та всіх, хто бажає.

З нагоди Дня науки з 22 по 26 травня в Інституті металофізики ім. Г.В. Курдюмова НАН України, наприклад, у програмі Днів відкритих дверей відвідувачам показують виставку досягнень учених інституту, проводять екскурсії центрами колективного користування.

Про науку — вночі!

Уже шостий науково-популярний захід «Ніч молодіжної науки-2023 в умовах війни» організовано Радою молодих учених при МОН України й присвячено Дню науки! Понад 50 молодих учених, представників ЗВО та наукових установ з різних регіонів України, презентували результати своїх досліджень у різних галузях знань. Кому цікаві подробиці, заходьте на сторінку РМУ у фейсбуці.

З думкою про майбутнє поповнення науки

Наукове товариство студентів та аспірантів Навчально-наукового

інституту філології Київського університету імені Тараса Шевченка у межах Дня науки провело для студентів, аспірантів та всіх охочих обговорення циклу тем із загальною назвою «Аспірантура: навчання плюс дослідження. Дискусія про перспективи розвитку».

Доповідачем з дискусії «Аспірантура та війна: виклики, які ми приймаємо» була докторка філологічних наук професорка Лілія Мірошниченко.

Тематичні дискусії відбулися також за темами «Грантова підтримка філологічних досліджень» та «Аспірантура: навчання, дослідження, кар'єрні перспективи». Участь у дискусії взяли аспіранти й здобувачі ступеня PhD, випускники аспірантури, магістри та науково-педагогічні працівники.

Day F у КПІ

На час, коли відзначається День науки, припало урочисте святкування 60-річчя факультету інформатики та обчислювальної техніки НТУУ «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». 19 травня став Днем факультету інформатики та обчислювальної техніки — Day F.

Один з найбільш популярних факультетів КПІ заслужено гордиться своєю професурою, свої-

ми випускниками та студентами. І дбає про майбутнє. А тому з метою популяризації та розвитку інженерної й наукової думки серед молоді, поглиблення позитивного іміджу й університету, і факультету, задля підтримки обдарованих студентів та на честь відзначення 125-річчя КПІ ім. Ігоря Сікорського, відбулося цікаве і креативне дійство.

Програма включала панельну дискусію, захопливі лекції, футуристичну виставку, фотозони, стендапи від відомих артистів та концерт з участю своїх та запрошених виконавців.

У Львівському університеті

Одна з найперших астрономічних обсерваторій Східної Європи та кафедра астрофізики ЛНУ імені Івана Франка дали змогу відвідувачам поспостерігати за Сонцем та «побачити» симуляцію еволюції Всесвіту.

Наукове товариство хімічного факультету ЛНУ дозволило учасникам виконати хімічні реакції, розглянути кристали речовин та «погратися» з ньютонівською рідиною. Ще й організувало вікторини на краще знання хімії.

Біологічний факультет університету демонстрував дослід «Виділення ДНК з рослинних об'єктів» та кілька інших.

На території Наукового фестивалю було багато наметів від різних організацій. Тут можна було «оживити» винаходи Леонардо да Вінчі за допомогою доповненої реальності, подружитися з роботами! А ще — набути реальних навичок: надавати першу домедичну допомогу, дізнатися, що робити у разі непритомності, зупинки кровотоку тощо.

Життя перемагає!

Дню науки була присвячена також виставка живопису «Життя перемагає!» академіка НАН України Володимира Семиноженка, що була відкрита в Київському будинку вчених 18 травня. Першою її відвідала представницька група членів Президії НАН України на чолі з президентом НАНУ академіком Анатолієм Загороднім та Національної академії мистецтв України на чолі з її президентом народним художником України Віктором Сидоренком.

«Життя перемагає!» — так дещо переінакшив цю ключову фразу президент НАН України, вітаючи автора художніх полотен, на яких

бували жовті, рожеві, червоні кольори світанків, подекуди яскраво відбиваючись у водних плесах; пливли по небу обважнілі хмари, сповнені життєдайного дощу, та тихо мріяли в тумані, похитуючись на вечірній воді, човни... Вода, небо, поля, густі трави, квіти й засніжений ліс — у всьому відчувався могутній поступ природи, яка жила і до цієї варварської війни, котру затіяла путінська росія, і житиме після її поразки та перемоги України.

Життя неодмінно перемагає. Ця життєствердна ідея чудово підходить до сьогоднішніх мрій і споді-

вань України й до того дня, якому вона присвячена.

Розповідаючи, як народилася виставка, Володимир Петрович Семиноженко називає автора ідеї — президента Національної академії мистецтв Віктора Сидоренка, свого сусіда по художній майстерні. Саме Сидоренко і запропонував створити виставку, хоча автору картин здавалося, що це не на часі. Адже війна, горе кругом... Та й картини — не основна його робота. Але Анатолій Глібович Загородній, до якого Володимир Петрович звернувся за порадою, підтримав ідею щодо виставки. А Київський будинок учених надав для виставки залу.

Володимир Семиноженко, і це багатьом відомо, давно пише картини. Він член Національної спілки художників України з 1992 року. Почесний член Національної академії мистецтв.

Президент Академії мистецтв народний художник України Віктор Сидоренко у своєму виступі на відкритті виставки назвав Володимира Семиноженка зв'язковим між НАН України та Академією

мистецтв і висловив захоплення його працелюбністю: мовляв, весь тиждень — напружена робота на науковій ниві, а у вихідні — з самого ранку у художній майстерні.

Голова Національної спілки художників України, заслужений художник України, кандидат мистецтвознавства, доцент Костянтин Чернявський у своєму вітальному слові підкреслив професійну майстерність художника. Ця ж якість впала в око і голові правління Харківської організації Національної спілки художників України, народному художнику України, лауреату Шевченківської премії Віктору Ков-

туну, який сказав, що картини, показані на виставці, достойні бути представленими в музейних експозиціях.

Автор картин з вдячністю сприйняв вітальні слова колег і друзів. Він висловив переконання, що найважливіше, що є в нашій країні — це людський капітал. Адже розвитком науки, культури — і загалом всього, що підіймає нас у світі, маємо завдячувати людям, які живуть інтелектуальним творчим життям.

Як повідомила директорка Будинку вчених НАН України Алла Калініна, виставка живопису «Життя перемагає!» триватиме до кінця червня.

Матеріали сторінки підготувала Олесь ДЯЧУК
Фото з виставки Олексія ДОРОФЕЄВА

Нагадуємо: триває передплата на друге півріччя 2023 року на газету «Світ». Передплатний індекс 40744. Передплатити онлайн: <http://presa.ua/svit.html>

СВІТ

Голова редакційної колегії —
президент НАН України
академік Анатолій ЗАГОРОДНІЙ

Головний редактор —
Лариса ОСТРОЛУЦЬКА

Індекс газети «Світ» — 40744

ЗАСНОВНИК:
Національний технічний університет
України «Київський політехнічний
інститут імені Ігоря Сікорського»

РЕЄСТРАЦІЙНЕ СВИДОЦТВО:
КВ №24830-14770ПР від 5 травня 2021 р.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ:
03056, Київ, проспект Перемоги, 37.
тел.: (044) 204-93-39, (097) 270-50-89
hazeta_svit@ukr.net
<http://svit.kpi.ua>

Відповідальність за достовірність інформації та реклами несуть автори та рекламодавці. Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
Зам. 2205/1
Газету віддруковано у ТОВ «Август Трейд»